

ŠTO JE PROJEKT?

1. Skup aktivnosti koje vode postizanju rezultata sa specifičnom svrhom, provedene u definiranom vremenu i s definiranim proračunom.
2. Projekt je sredstvo organiziranja međusobno povezanih aktivnosti u određeni redosljed kako bi se ostvarili unaprijed odrađeni ciljevi u odrađenom vremenskom okviru.

ŠTO JE DOBAR PROJEKT?

1. Relevantan – zadovoljava stvarne i prioritetne potrebe
Poštovana načela programiranja i partnerstva, temeljita analiza, ciljevi u obliku koristi ciljnoj skupini...
2. Provediv – dobro dizajniran i ostvaruje konkretne koristi za ciljanu skupinu
Logični i mjerljivi ciljevi, rizici i pretpostavke razmotrene, sustavi praćenja i procjene jasni i praktični
3. Efikasan i dobro vođen – ostvaruje planirano na djelotvoran i učinkovit način

KAKO OSIGURATI USPJEH PROJEKTA?

Kako bi projekt bio uspješno proveden, potrebno je pravilno ga pripremiti što uključuje:

- Dobro postavljenu ideju i viziju
- Učinkoviti projektni tim
- Dobro planiranje i sustav praćenja
- Kapaciteti institucija
- Jasno definirani korisnici
- Stvaran problem zajednice
- Potrebna sredstva

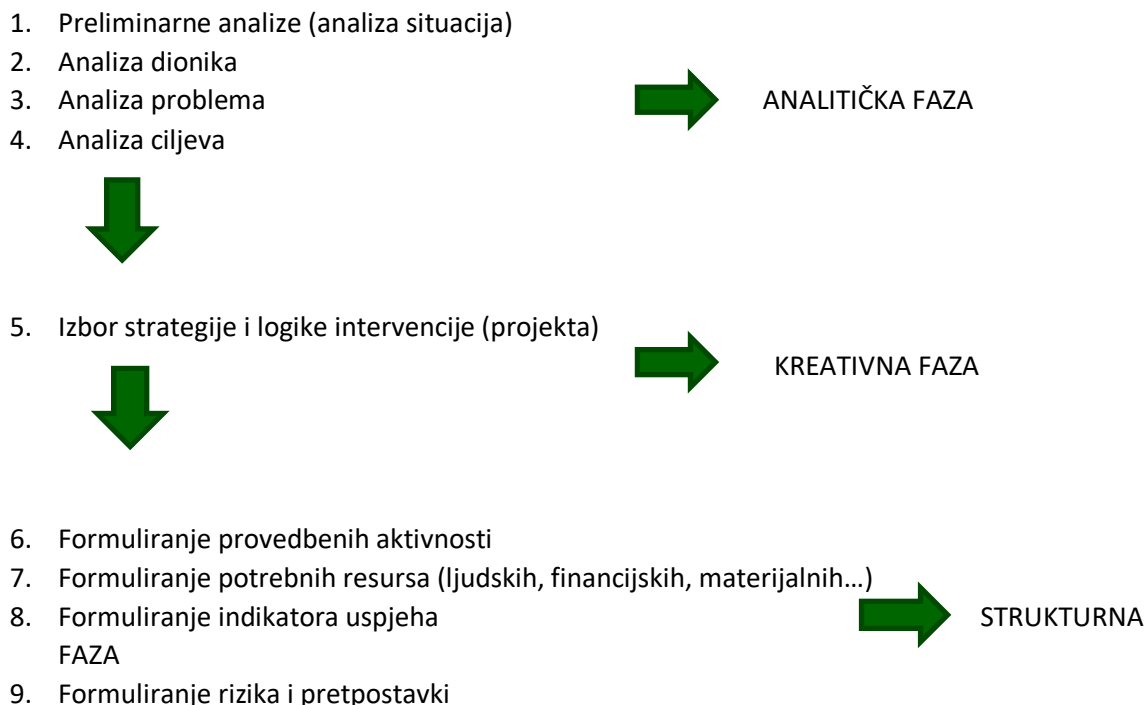
Pravilnu pripremu projekta uključuju tri FAZE za koje se vežu tri PITANJA:

GDJE SMO? – ANALITIČKA FAZA – Cilj projekta MORA rješavati problem tj. ima svrhu ostvarivanja konkretne dobrobiti za konkretnu ciljanu grupu ljudi

GDJE ŽELIMO BITI? – KREATIVNA FAZA – Projekt uključuje različite aktere, percepcije
→ VIŠE PUTEVA VODE ISTOM CILJU

KAKO STIĆI TAMO? STRUKTURNA (PLANSKA) FAZA – Ova faza daje odgovore na pitanja kako, kada, gdje, tko i koliko?

SUMARNO -PRIPREMA PROJEKTA

UPRAVLJANJE PROJEKTNIM CIKLUSOM – PROJECT CYCLE MANAGEMENT (PCM)

PCM metodologija obuhvaća upravljačke aktivnosti i proces donošenja odluka tijekom životnog vijeka projekta definirajući:

- Potrebne odluke, odgovornosti i zadatke za svaku fazu
- Korištenje kriterija kvalitete koji omogućavaju ispravno donošenje odluka i procjenu
- Korištenje logičke matrice i drugih alata koji omogućavaju konzistentnu i rigoroznu analizu
- Korištenje standardnih dokumenata koji sadržavaju sve potrebne informacije za donošenje odluka/upravljanje u određenoj fazi.

ANALIZA SITUACIJE (preliminarna analiza)

Upoznavanje s programskim dokumentima i drugim relevantnim nacionalnim i regionalnim strategijama.

U te dokumente spadaju: operativni program, upute natjecateljima, županijske razvojne

strategije, regionalni operativni programi, planovi ukupnog razvoja, lokalne razvojne strategije.....

Jedna od mogućnosti analize situacije i SWOT analiza – procjena razvojnih faktora

Alat za opću analizu ili analizu specifičnog problema – KVALITETA provedene analize uvelike ovisi o sudionicima i facilitaciji

Pri provođenju SWOT metode vrlo je bitno prepoznati što više objektivnih podataka, postavljati problem u odnosu na konkurenciju, analizirati prvo snage i slabosti, a onda prijetnje i mogućnosti!

ANALIZA AKTERA (DIONIKA)

Koraci:

1. Prepoznati ključni problem ili mogućnost kojom će se projekt baviti
2. Identificirati grupe koje u bilo kojem smislu mogu imati interes u potencijalnom projektu
3. Istražiti njihove uloge, interese, snagu i sposobnost sudjelovanja
4. Identificirati stupanj suradnje ili sukoba među dionicima
5. I interpretirati zaključke tako da nam omoguće:
 - pravilnu raspodjelu resursa
 - organizirati i koordinirati dionike tako da se promovira njihovo „vlasništvo“

nad projektom i sudjelovanje

- prepoznati sukobljene interese i dizajnirati projekt tako da ih se uvaži i riješi

RAZLIKUJEMO TRI TIPRA DIONIKA:

1. Akteri ili dionici (stakeholders)
pojedinci/organizacije koje mogu (direktno/indirektno i pozitivno/negativno) utjecati ili biti pod utjecajem rezultata projekta u najširem smislu
2. Korisnici (beneficiaries)
oni koji će imati bilo kakve koristi od provedbe projekta. Razlikujemo ciljnu grupu (oni na koje će projekt imati direktan i pozitivan utjecaj) te krajnje korisnike (oni koji će dugoročno imati koristi od projekta na nivou društva ili sektora općenito).
3. Partneri (partners)
Svi oni koji sudjeluju u provedbi projekta

Vrlo važan cilj analize dionika, u okviru pripreme i razvoja projekta, jest prepoznati i pravilno upravljati problemima vezanim uz ravnopravnost i odgovarajuće sudjelovanje pojedinih dionika sukladno njihovim stvarnim interesima i potrebama, posebno u kontekstu učinkovitog i ciljanog djelovanja u smjeru osvješćivanja i rješavanja problema skupina u podređenom položaju (kao što su siromašni, žene, djeca i osobe s posebnim potrebama). Analiza statusa spomenutih skupina (npr. analiza ravnopravnosti spolova) i potencijalnog utjecaja projekta u tom je smislu vrlo važan element analize dionika, a čiji je cilj stvoriti projekt koji će u okviru provedbe također ostvariti adekvatne koristi za sve navedene skupine.

Alati za izradu analize dionika

Prilikom izrade analize dionika moguće je služiti se raznim alatima, a neki od onih koji se najčešće koriste su matrica analize dionika (omogućuje selekciju između dionika koje je nužno uključiti u planiranje projekta i onih koje se može samo konzultirati), SWOT analiza (analiza snaga, slabosti, prilika i prijetnji) i Vennovi dijagrami. Prilikom korištenja bilo kojeg od navedenih alata, kvaliteta dobivenih informacija bit će značajno određena procesom prikupljanja informacija. U tom smislu, efektivno korištenje metoda planiranja i komunikacije pomaže osigurati adekvatnu prezentaciju i shvaćanje perspektiva različitih dionika.

ANALIZA PROBLEMA

Određuje negativne aspekte postojećeg stanja i utvrđuje odnose "uzroka i posljedice" između identificiranih problema.

TRI GLAVNA KORAKA:

1. Definiranje okvira i predmeta analize
2. Određivanje glavnih problema s kojima se suočavaju ciljne skupine i korisnici (što je problem ili problem)

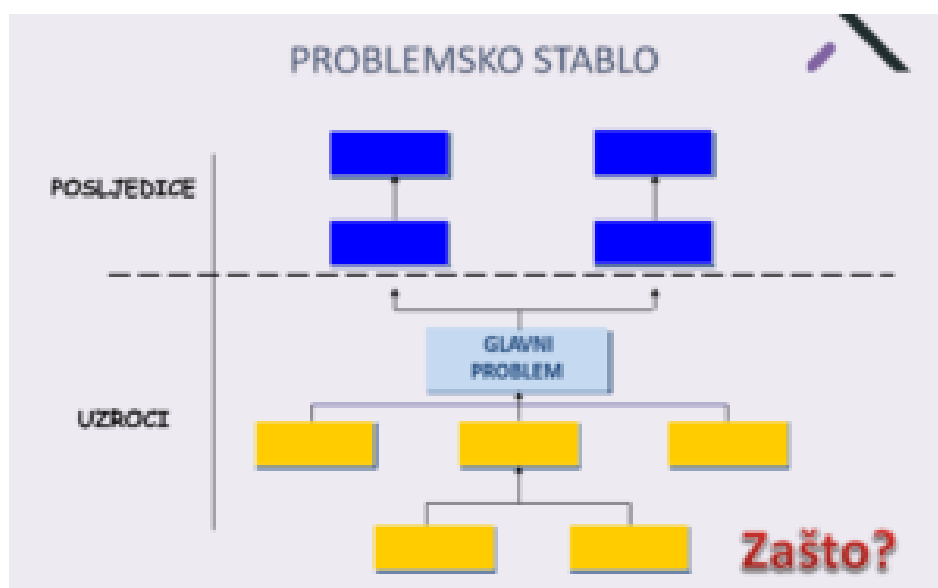
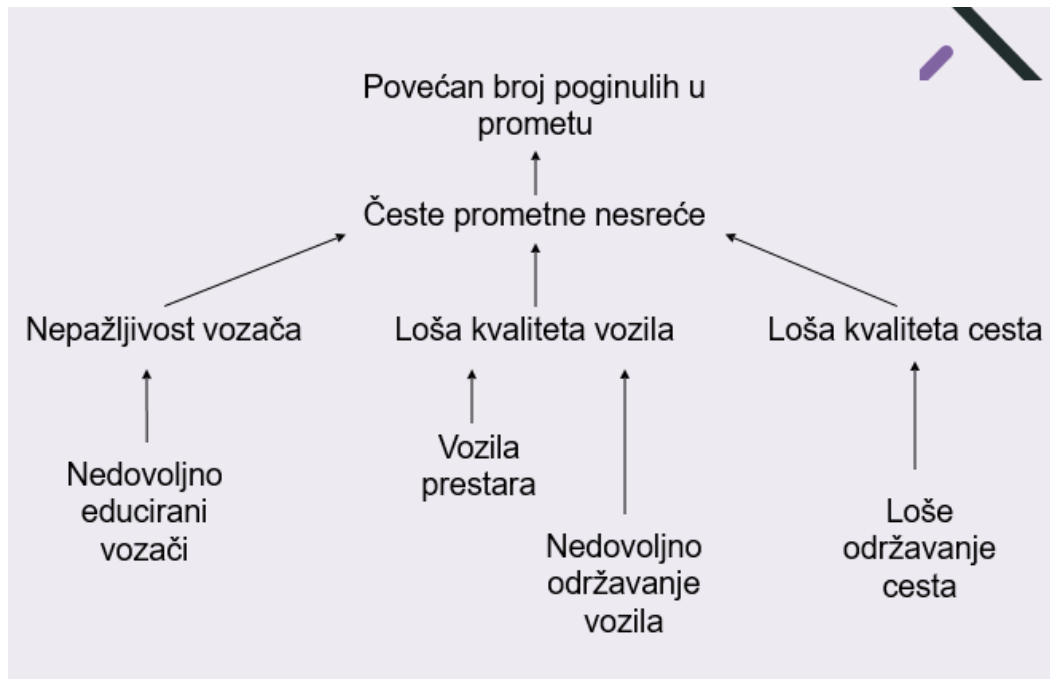
3. Vizualizacija problema u obliku dijagrama koji se naziva "PROBLEMSKO STABLO" ili "HIJERARHIJA PROBLEMA" kako bi se pomoglo u analizi i razjašnjenju uzorčno-posljedičnih odnosa.

Kako postaviti problemsko stablo?

Najidealnije ga je provesti kao participatorni skupni događaj – BRAINSTORMING sa svim glavnim akterima (dionicima).

Ova metoda zahtijeva korištenje pojedinačnih listova papira ili kartica na kojima se ispisuju pojedinačne problemske izjave koje se mogu sortirati u uzorčno-posljedične odnose na vizualnom prikazu.

PRIMJER PROBLEMSKOG STABLA

ANALIZA CILJEVA

Svrha analize je opisati buduću pozitivnu situaciju, definirati hijerarhiju ciljeva te grafički prikazati odnos sredstava i ciljeva.

NEGATIVNA SITUACIJA IZ PROBLEMSKOG STABLA PREOBLIKUJE SE U RJEŠENJA – npr. PROBLEM: kvaliteta vode u rijeci opada → CILJ: poboljšana kvaliteta vode u rijeci

KORACI DEFINIRANJA CILJEVA:

1. Transformira probleme u ciljeve – negativna stanja iz analize problema preformulirati u pozitivna stanja koja trebaju biti POŽELJNA I REALNA
2. Provjeriti odnose sredstvo – cilj
3. Preformulirati izraze po potrebi (dodati nove/izbaciti suvišne) – dodati nove ciljeve ako se oni čine relevantnima i potrebnima za postizanje cilja na višoj razini te izbrisati ciljeve koji se čine nepotrebima

SAŽETAK – stablo ciljeva treba pružiti pojednostavljen, ali čvrst sažetak aktivnosti. Ono je jednostavni alat za pomoć analizi i predstavljanju ideja. Glavna snaga je da analizu potencijalnih projektnih ciljeva drži čvrsto zasnovanu na rješavanju niza jasno određenih prioritetnih problema.

ANALIZA STRATEGIJE

Analiza strategije obuhvaća ocjenu mogućih opcija, a što treba rezultirati izborom optimalne opcije. Analiza zahtijeva raspravu o potencijalnim poteškoćama ili prednostima u rješavanju prethodno detektiranih problema.

Izbor najbolje strategije uobičajeno predstavlja kompromis koji uvažava:

- Različite interese dionika
- Političke zahtjeve
- Financijska ili tehnička ograničenja

KORACI U ODABIRU OPTIMALNE STRATEGIJE:

1. Na stablu ciljeva identificirajte moguće strateške opcije – vodeći računa o relevantnosti, efektivnosti, cjelovitosti svake od opcija

2. Izaberite optimalnu strategiju (obuhvat projekta) – konsenzusom, obzirom na realnost, izvedivost, mogućnosti i rizike, efektivnost, efikasnost, održivost, širi utjecaj
3. Na listi dionika (re)definirajte značajne dionike i projektne uloge (partnera, suradnika, ciljnih skupina, krajnjih korisnika) – obzirom na odabranu strategiju / obuhvat projekta

FAZA FORMULACIJE / PLANIRANJA

- Logička matrica
- Plan aktivnosti
- Proračun

Rezultati analize dionika, problema, ciljeva i strategije koriste se kao osnova za izradu logičke matrice. Logička matrica treba dati sažeti prikaz projekta koji uključuje:

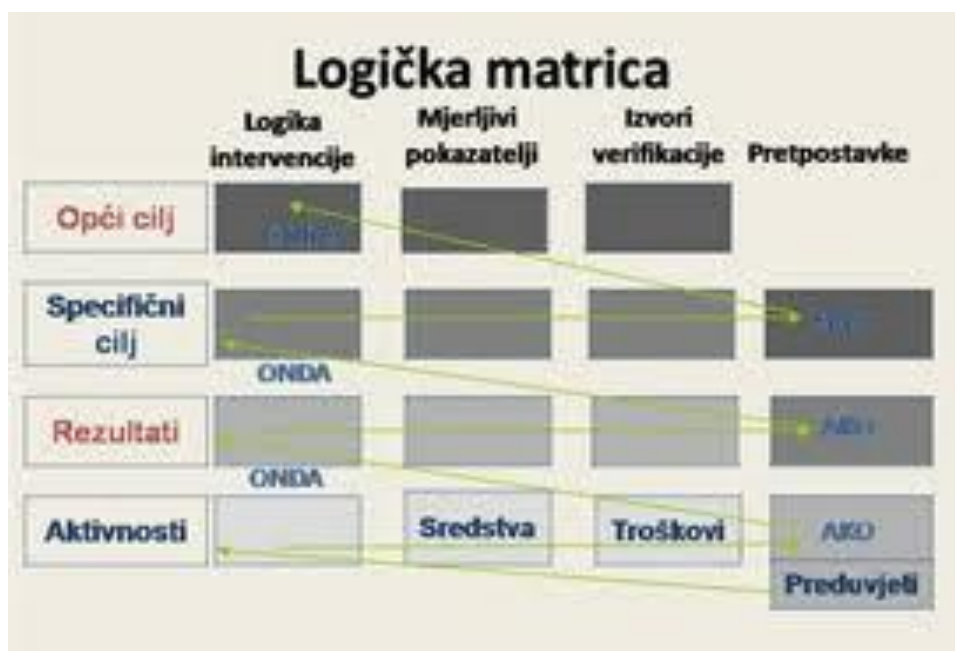
- Opći cilj
- Svrhu
- Rezultate projekta
- Osnovne aktivnosti projekta

Važnost procesa razmišljanja – logičkog povezivanja rezultata s aktivnostima, resursima i troškovima!

LOGIČKA MATRICA definira:

1. REZULTATE – što će se konkretno postići realizacijom projekta?
2. AKTIVNOSTI- kako ćemo stići do rezultata?
3. NAČIN NA KOJEG MJERIMO REZULTATE – Kako ćemo znati da smo ostvarili rezultate?
4. POKAZATELJE REZULTATA – Što će nam pokazati da smo došli do rezultata?
5. PRETPOSTAVKE I RIZIKE – na koje probleme možemo naići?

Logička matrica služi kvalitetnom i logičnom planiranju i formuliranju projekta, jasnoj prezentaciji projekta te praćenju provedbe i ocjeni projekta.

Ako se aktivnosti provedu, rezultati će se postići;

Ako se rezultati ostvare, ostvarit će se i svrha projekta; i

Ako se svrha projekta ostvari, projekt bi trebao pridonijeti ostvarenju općeg cilja.